

## Motion till riksdagen 2024/25:2145

av Jonny Cato m.fl. (C)

# Utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv

---

## Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen anvisar anslagen för 2025 inom utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv enligt förslaget i tabellen i motionen.

## Utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv

De senaste mandatperioderna har den svenska och globala ekonomin utsatts för en lång rad kriser. Finanskrisen, eurokrisen, coronapandemin och nu Rysslands fullskaliga krig mot Ukraina har alla satt djupa spår i svensk ekonomi och arbetsmarknad. Även om inflationen vänt och räntorna är på väg ner är fortfarande arbetslösheten hög.

Sverige behöver fortsatta reformer för en arbetsmarknad i omställning och för att Sverige ska stå bättre rustat för framtiden. Inte minst behövs reformer för att grupper med så kallad svag konkurrensförmåga ska komma i arbete, för att minska tudelningen på arbetsmarknaden och för att bibehålla en hög sysselsättningsgrad även i övriga grupper.

I dag är närmare 356 000 människor öppet arbetslösa eller inskrivna i arbetsmarknadspolitiska program. Arbetslösheten är i hög grad resultatet av en misslyckad jobbintegration.

För att fler barn ska få se sina föräldrar gå till jobbet och för att fler vuxna ska kunna försörja sig själva, måste dörren till svensk arbetsmarknad öppnas på vid gavel. Arbetslöshet är tärande för den enskilda, bidrar till stora kostnader för det offentliga och utgör en stor outnyttjad potential för samhället. Under förra mandatperioden har Centerpartiet varit drivande i införandet av historiska reformer av arbetsmarknaden, med en modern arbetsrätt och omfattande omställningspaket, av matchningen och av mottagandet av nyanlända. Dessa reformer behöver fortsatt genomföras för att få full effekt. Tyvärr går den nuvarande regeringen i motsatt riktning. Fortfarande leder höga kostnader för att anställa till att människor stängs ute från arbetsmarknaden. För att möjliggöra fler enkla

jobb och därmed fler vägar in på arbetsmarknaden behövs både förstärkt utbildning, lägre kostnader för att anställa, nya anställningsformer och en bättre introduktion till arbetsmarknaden. Den viktiga reform av Arbetsförmedlingen som Centerpartiet var drivande i har den nuvarande regeringen tyvärr inte förvaltat, istället går utvecklingen i motsatt riktning där myndigheten snarare gått tillbaka till att arbeta som man gjorde tidigare.

Dagens arbetsmarknad förändras i en allt snabbare takt, och en stor del av de jobb vi kommer att ha om 50 år finns ännu inte. Därför behövs kompetensutveckling under hela livet, för att möjliggöra utveckling, omställning och trygghet. Sådana insatser stärker landets och företagens långsiktiga kompetensförsörjning, ger företag bättre förutsättningar att möta framtida behov av strukturomvandling och utveckling och tryggar framtidens arbetsmarknad.

Kostnaden för att anställa måste sänkas genom lägre arbetsgivaravgifter och effektiva anställningsstöd, integrationen av nyanlända behöver snabbas på genom utvidgade etableringsjobb och det måste löna sig att arbeta genom att jobbfokus i trygghetssystemen ökar.

Trots att arbetslösheten spås öka råder samtidigt fortfarande arbetskraftsbrist i många sektorer. Kombinationen av höga bristtal och relativt hög arbetslöshet indikerar att det fortsatt finns stora matchningsproblem. För att förbättra matchningen pågår nu reformeringen av Arbetsförmedlingen, där arbetslösa ska få hjälp från effektiva, fristående och resultatbaserade aktörer, som belönas efter hur snabbt och hur långsiktigt de förmår sätta arbetslösa i jobb. Högst ersättning ges till de aktörer som matchar de mest utsatta på arbetsmarknaden.

Arbetsmarknadspolitiken är också beroende av att Arbetsförmedlingen är närvarande i alla delar av landet – både där det finns stora arbetskraftsbehov och där det finns stora behov för utsatta personer att boka fysiska möten. Arbetsförmedlingen har dock de senaste åren strypt resurserna till de minsta lokala kontoren i en strävan efter att centralisera verksamheten, trots tydliga direktiv i regleringsbrev om att återupprätta den lokala verksamheten i hela landet.

Centerpartiet verkar för en reform av a-kassan, där ersättningsgraden är 80 procent dag 0–100 med ett takbelopp på 1 090 kr och ett golvbelopp på 500 kr, 70 procent dag 101–200 med ett takbelopp på 950 kr och ett golvbelopp på 440 kr, 65 procent dag 201–300 med ett takbelopp på 890 kr och ett golvbelopp på 410 kr, 60 procent dag 301–800 med ett takbelopp på 820 kr och ett golvbelopp på 380 kr.

## Centerpartiets överväganden

### Anslagsförslag för 2025 för utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv

*Tusental kronor*

| Anslag                                                         | Regeringens förslag | Avvikelse från regeringen |
|----------------------------------------------------------------|---------------------|---------------------------|
| 1:1 Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader                  | 7 514 359           | ±0                        |
| 1:2 Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd     | 44 161 580          | –13 200 000               |
| 1:3 Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser | 6 995 286           | 1 217 100                 |
| 1:4 Lönebidrag och Samhall m.m.                                | 20 822 749          | –3 588 600                |
| 1:5 Nystartsjobb och etableringsjobb                           | 4 064 871           | ±0                        |

| <b>Anslag</b>                                                          | <b>Regeringens<br/>förslag</b> | <b>Avvikelse från<br/>regeringen</b> |
|------------------------------------------------------------------------|--------------------------------|--------------------------------------|
| 1:6 Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige                        | 129 937                        | ±0                                   |
| 1:7 Europeiska socialfonden+ m.m. för perioden 2021–2027               | 1 584 000                      | ±0                                   |
| 1:8 Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering | 50 001                         | ±0                                   |
| 1:9 Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen                         | 85 031                         | ±0                                   |
| 1:10 Bidrag till administration av grundbeloppet                       | 65 122                         | ±0                                   |
| 1:11 Bidrag till Stiftelsen Utbildning Nordkalotten                    | 8 303                          | ±0                                   |
| 1:12 Bidrag till lönegarantiersättning                                 | 2 250 000                      | ±0                                   |
| 1:13 Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare             | 1 480 936                      | –103 000                             |
| 1:14 Grundläggande omställnings- och kompetensstöd                     | 3 091 000                      | 50 000                               |
| 2:1 Arbetsmiljöverket                                                  | 920 884                        | ±0                                   |
| 2:2 Arbetsdomstolen                                                    | 37 924                         | ±0                                   |
| 2:3 Internationella arbetsorganisationen (ILO)                         | 43 722                         | ±0                                   |
| 2:4 Medlingsinstitutet                                                 | 68 110                         | ±0                                   |
| 2:5 Myndigheten för arbetsmiljökunskap                                 | 53 584                         | ±0                                   |
| 2:6 Regional skyddsombudsverksamhet                                    | 112 000                        | ±0                                   |
| 99:1 Flytta till jobben                                                | ±0                             | 150 000                              |
| <b>Summa</b>                                                           | <b>93 539 399</b>              | <b>–15 474 500</b>                   |

Under 2023 gjorde Arbetsförmedlingen stora överskott på sina sakanslag. Centerpartiet föreslår att minska Arbetsförmedlingens anslag till lönebidrag och arbetsmarknads-politiska program, vilket påverkar anslag 1:3, 1:4 och 1:13 med 193 miljoner kronor, 1 089 miljoner kronor respektive 193 miljoner kronor årligen.

I den situation som Sverige är i, med en arbetslöshet som stiger och väntas ligga kvar på en hög nivå, så är det viktigt att prioritera resurser till effektiva arbetsmarknads-åtgärder. Därför föreslår Centerpartiet öknings för effektiva arbetsmarknadsinsatser och särskilt matchningstjänster om 400 miljoner kronor 2025 och därefter fortsatta öknings om 600 miljoner årligen inom 1:3. Detta följs också av sänkningar på arbets-givaravgifter för ingångslöner, vilket ökar efterfrågan på arbetskraft genom sänkta kostnader för att anställa. För att finansiera Centerpartiets politik för att få fler personer i arbete dras stödet till Samhall, under anslag 1:4, ner med 2 500 miljoner årligen.

Centerpartiets modell för a-kassan innebär minskade utgifter inom anslag 1:2 motsvarande 13 200 miljoner 2025, 12 300 miljoner 2026 och 9 400 miljoner 2027. I samband med dessa utgiftsminskningar minskar inkomsterna till ålderspensionssystemet om 2 000 miljoner kronor 2025, 1 900 miljoner kronor 2026 och 1 500 miljoner kronor 2027, medan kommunerna kompenseras för uteblivna skatteintäkter under UO25.

Centerpartiet motsätter sig regeringens minskning av antalet kvotflyktingar. Av denna anledning föreslås anslag 1:13 öka med 90 miljoner kronor år 2025, 290 miljoner kronor år 2026 och med 390 miljoner kronor år 2027. Av samma anledning beräknas anslaget 1:3 öka med 10 miljoner kronor år 2025, 40 miljoner kronor år 2026 och med 90 miljoner kronor år 2027.

Centerpartiet föreslår satsningar för att utvidga etableringsjobben att även omfatta företag utan kollektivavtal, det medför ytterligare anslag om 50 miljoner kronor årligen från 2025 under anslag 1:14.

*Jonny Cato (C)*

*Helena Vilhelmsson (C)*

*Christofer Bergenblock (C)*